

Skötselplan kommunal mark längs Skräbeåns huvudfåra

Sammanfattning

Skötselplan med syfte att utifrån ett helhetsgrepp planera, genomföra, dokumentera, följa upp och utvärdera skötsel i området. Målen är att bevara ekosystemet så artrikt som möjligt utifrån det naturliga habitatet och ta kulturhistorisk hänsyn. Dessutom att tillgänglighetsanpassa området för allmänheten på ett sätt att djur- och växtliv inte störs eller skadas och så att mark- och vattenkvaliteter inte försämras.

Elin Svensson

Biologstudent Höskolan Kristianstad

Innehåll

Beskrivande del	3
1 Syftet med området	3
2 Områdets bevarandevärden	3
2.1 Biologiska värden.....	3
2.2 Kultuhistoriska värden	4
2.3 Turism och friluftsliv	4
Plandel.....	5
3. Bevarandemål för hela området	5
3.1 Strandzon.....	5
3.2 Död ved.....	5
3.3 Vandringmöjligheter	5
3.4 Privata ingrepp	6
3.5 Kompostering	6
4. Riktlinjer och åtgärder för hela området.....	7
4.1 Riktlinjer strandzon	7
4.2 Riktlinjer död ved.....	7
4.3 Riktlinjer vandringmöjligheter	7
4.4 Riktlinjer privata ingrepp	7
4.5 Riktlinjer kompostering	7
5. Skötselområden.....	8
5.1 Skötselområde A.....	8
5.2 Skötselområde B.....	9
5.3 Skötselområde C.....	10
5.4 Skötselområde D	11
5.5 Skötselområde E	12
5.6 Skötselområde F	12
5.7 Skötselområde G	13
5.8 Skötselområde H	14
5.9 Skötselområde I	15
5.10 Skötselområde J.....	16
5.11 Skötselområde K.....	16
5.12 Skötselområde L	17
5.13 Skötselområde M	17

5.14	Skötselområde N	18
5.15	Skötselområde O	19
5.16	Skötselområde P	20
	Referenser	22
	Bilaga 1	23
	Bilaga 2	24
	Bilaga 3	25
	Bilaga 4	26
	Bilaga 5	27
	Bilaga 6	28
	Bilaga 7	29

Beskrivande del

Skräbeåns huvudfåra flyter genom Bromölla kommun från Skånes största sjö, Ivösjön, i norr till havet, Hanöbukten i söder. Längs åns cirka 5 km långa sträcka ägs ca 1,5 km av Bromölla Kommun, se bilaga 1. Dessa områden har en mycket varierande miljö och omfattas i olika grad av befintlig bebyggelse och samhällsverksamhet, så kallad artificiell mark. Närmast vattendraget, 0–30 meter, består omgivningarna av lövskog.

1 Syftet med området

Syftet med denna skötselplan är att utifrån ett helhetsbegrepp förvalta den kommunala marken längs Skräbeån på ett hållbart och långsiktigt sätt. Målet är att bevara ekosystemet så artrikt som möjligt utifrån det naturliga habitatet samtidigt som kulturhistorisk hänsyn tas. Dessutom bör området tillgänglighetsanpassas för allmänheten på ett sätt att djur och växter inte störs eller skadas och mark- och vattenkvaliteter inte försämras.

Syftet uppnås genom att:

- Skötselområdena sköts enligt skötselplanen.
- Skötselområdena vidareutvecklas utifrån utvecklingsmöjligheterna som beskrivs i skötselplanen.
- Årlig utvärdering och uppföljning av skötselplanen och skötselområdena utförs.
- Utvärdering av Bromölla kommuns avtal med diverse aktörer angående skötsel av skötselområdena i skötselplanen utförs.

2 Områdets bevarandevärden

Skräbeåns huvudfåra är år 2006 utpekad av Naturvårdsverket som nationellt särskilt värdefullt vatten med avseende på naturvärden, kulturvärden, fisk- och fiskevärden. Detta utifrån miljökvalitetsmålet *Levande sjöar och vattendrag*¹. Nyckelbiotoper, omgivning kring vattendraget, kulturmiljö och rödlistade samt hotade arter ligger till grund för bedömningen².

2.1 Biologiska värden

Den kommunala marken längs Skräbeåns huvudfåra innehåller trots sitt tätortsnära läge många biologiska värden. Skötselområde M och Skötselområde N är klassade som objekt med naturvärden av Skogsstyrelsen år 1997. Dessa områden är viktiga för den biologiska mångfalden men uppfyllde vid bedömningen år 1997 inte kraven för nyckelbiotop. Dessa områden kan, och har kanske redan, utvecklats till nyckelbiotop. En ny kartering av detta är mycket aktuellt då 24 år gått sedan områdena senast bedömdes.

I skötselområde A, B, M och N har fåglar studerats och utifrån insamlade data har ett 20-tal rödlistade fågelarter noterats och dokumenterats som tillfälliga respektive häckande arter³.

Samtliga skötselområden innehåller även genomgående mer eller mindre riklighet på död ved vilket är unikt och mycket värdefullt ur ekologiskt perspektiv.

¹ https://www.lansstyrelsen.se/download/18.6ae610001636c9c68e56109/1527068651406/Skr%C3%A4be%C3%A5n%20-%20RapportBKSkrabean2002_webb.pdf

² <https://www.lansstyrelsen.se/skane/miljo-och-vatten/vattenforvaltning/vardefulla-vatten.html#0>

³ Jonas Engzell, Kommunekolog, Miljöförbundet Blekinge väst, mailkontakt 2021-03-02

2.2 Kulturhistoriska värden

Den kommunala marken längs Skräbeåns huvudfåra innehåller diverse kulturminnen. Skötselområde E utgörs av den gamla åfåran som 1874 blottades när Ivösjön sänktes och den grävda kanalfåran färdigställdes. Här står idag ett minnesmärke, som invigdes år 2015, från Bro-möllan. Skötselområde B innehåller stenmurar som utöver upplevelsemässigt värdefulla inslag bidrar till ökad biologisk mångfald⁴.

Ur Skogsstyrelsens kartor kan utläsas att diverse fornminnen finns på områden som ingår i skötselplanen. Skötselområde P hyser exempelvis flertalet boplatksområden som vid arkeologiska undersökningar påvisat fynd av fornlämningar⁵.

2.3 Turism och friluftsliv

Den kommunala marken längs Skräbeån innehåller i dagsläget diverse upptrampade stigar som används för rekreation och vardagstransport. Inga officiella markerade leder finns på marken och på området finns endast en gång- och cykelväg tvärgående genom området längs Brostigen. För området planeras ett fortsatt arbete med att utveckla vandringsmöjligheterna på den kommunala marken längs vattendraget från inloppet vid Ivösjön till Kristianstadsvägen.

2.3.1 Tillgänglighet

Skräbeån har ett centralt läge i Bromölla tätort. Närhet till vattendraget finns både för boende i Bromölla tätort och för besökare från järnvägsstation och busshållplatser.

2.3.2 Känslighet för slitage och störningar

Skräbeåns centrala läge i Bromölla tätort gör det mycket utsatt för störningar i form av mänsklig närvaro.

¹https://www.lansstyrelsen.se/download/18.6ae610001636c9c68e56109/1527068651406/Skr%C3%A4be%C3%A5n%20-%20RapportBKSkrabean2002_webb.pdf

⁴ https://stud.epsilon.slu.se/12611/1/bylander_a_171024.pdf

⁵ <https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/>

Plandel

3. Bevarandemål för hela området

Följande bevarandemål gäller för samtliga skötselområden (A-P) i skötselplanen. Se nedan för mål, bakgrundsinformation och motivering.

3.1 Strandzon

Mål

Strandzon som lämnas för fri utveckling. Strandskog med lövträdsbestånd i olika åldrar och ett välutvecklat buskskikt.

Bakgrund

- Strandskog utmed vattendrag har flera viktiga funktioner. Den fungerar bland annat som spridningskorridorer för fåglar och däggdjur. Nedfallande löv och insekter utgör även en betydelsefull födokälla för många vattenlevande arter¹.
- En strandzon med flera skikt, träd och buskar, ger även god skuggning av vattendraget vilket är betydelsefullt för att utjämna temperaturskillnader och hålla vattnet kallt och därmed syrerikt. Detta gynnar både öring och andra arter men minskar även risken för bottenfrysning vintertid. Beskuggning medför även en minskad risk för igenväxning i vattendraget och därmed minskar behovet av rensning¹.
- Vegetation längs vattendrag binder jorden. Om strandzonen är trädbevuxen stabiliseras marken längs vattendraget ytterligare och risken för erosion men också näringsläckage reduceras¹.

3.2 Död ved

Mål

Rikliga mängder både stående och liggande död ved i olika åldrar och förmultningsstadier.

Bakgrund

- Cirka hälften av dagens rödlistade arter i skogen är beroende av död ved för bland annat boplats, födosök, skydd eller övervintring⁶. Grov död ved av alla trädslag i alla typer av skogar samt långt nedbruten ved är idag en bristvara. Kontinuerlig tillförsel av död ved är alltså mycket viktigt eftersom död ved i sinom tid förmultnar helt och försvinner⁷.

3.3 Vandringsmöjligheter

Mål

Ostörd miljö för djur- och växtliv på ena stranden, vandring för allmänheten på den andra.

¹ https://www.lansstyrelsen.se/download/18.6ae610001636c9c68e56109/1527068651406/Skr%C3%A4be%C3%A5n%20-%20RapportBKSkranbean2002_webb.pdf

⁶ <https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/mer-om-skog/malbilder-for-god-miljohansyn/malbilder-trad-och-buskar-med-naturvarden-samt-dod-ved/dod-ved--exempel.pdf>

⁷ <https://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/620-5413-9.pdf>

Bakgrund

- På grund av Skräbeåns huvudfåras centrala läge utsätts omgivningen längs vattendraget av kontinuerlig mänsklig närvaro. Närvaron av människor bidrar till störning av djur- och växtlivet längs vattendraget i olika grad. För att på ett bra sätt sammanföra intressen och tillgänglighetsanpassa området för allmänheten utan att mer än nödvändigt störa djur- och växtliv är det därför av yttersta vikt att ny exploatering i form av vandringsstig aldrig sker på båda sidor om vattendraget.

3.4 Privata ingrepp

Mål

Inga privata ingrepp på kommunal mark.

Bakgrund

- Att göra ingrepp i skog eller mark och olovligen ta växande träd eller gräs samt träd som fällts av vinden, sten, grus, torv eller annat som inte är bearbetat klassas som skadegörelsebrott (12 kap. 2 a § brottsbalken).
- Inga olovliga åtgärder får vidtas på annans mark. Detta är att betrakta som egenmäktigt förfarande och förbudet omfattar även offentligt ägd mark (8 kap. brottsbalken). På samma sätt som det inte är tillåtet att utan lov använda en grannes fastighet är det inte heller tillåtet att utan lov använda kommunens mark för privat ändamål.
- Allmän plats avser en gata, en väg, en park, ett torg eller ett annat område som enligt detaljplanen är avsett för ett gemensamt behov (1 kap. 4 § Plan- och bygglagen).
- Hinder mot tillgänglighet eller användbarhet på en allmän plats ska alltid avhjälpas, om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpas (8 kap. 12 § Plan- och bygglagen).

3.5 Kompostering

Mål

Ingen kompostering på kommunal mark.

Bakgrund

- Att deponera trädgårdsavfall utanför den egna tomten klassas som nedskräpning och är olagligt (15 kap. 26 § miljöbalken). Trädgårdsavfallet kan dessutom innehålla invasiva växter som får spridning och tränger undan inhemska vilda växtarter. När klimatet blir alltmer varmare kan arter, som tidigare inte kunnat, komma att föröka sig snabbt. Därför är det viktigt att aldrig slänga trädgårdsavfall i naturen⁸.
- I park- och naturmark upplevs trädgårdsavfall som skräpigt och kan bidra till en eskalering av okontrollerad tippning av annat avfall⁹.
- **Saknar du abonnemang kan du lämna trädgårdsavfall på Åsens avfallsanläggning. För att teckna abonnemang för trädgårdsavfall, kontakta vår kundtjänst för avfall: telefon: 0456-82 25 00, mail: avfall@bromolla.se**

⁸ <http://naturvardsverket.se/invasiva>

⁹ <https://www.bromolla.se/tradgardsavfall>

4. Riktlinjer och åtgärder för hela området

Följande riktlinjer gäller för samtliga skötselområden (A-P) i skötselplanen.

4.1 Riktlinjer strandzon

- Strandzonerna och strandskogarna lämnas orörda för fri utveckling. Se kap 3.1 för bakgrundsinformation och motivering.

4.2 Riktlinjer död ved

- Stammar som faller, både på land och i vatten, ska helst behållas i sin helhet. Alternativt kan de behållas i så lång längd som är möjligt att hantera och placeras på lämpligt ställe i strandskogen. Stammar kan även placeras delvis på land, delvis i vattendraget i strömriktningen. Stockar bör placeras där landytan är plan eller på sådant sätt att stockarna inte riskerar att åter falla i vattnet. Se kap 3.2 för bakgrundsinformation och motivering.

4.3 Riktlinjer vandringsmöjligheter

- Anläggning och utformning av stigar för att öka vandringsmöjligheter för allmänheten placeras enbart på en strand av vattendraget. Motsatta stranden behöver vara fredad från mänsklig påverkan, så långt det är möjligt. Se kap 3.3 för bakgrundsinformation och motivering.
- Vid anläggning och utformning av nya vandringsmöjligheter ska dessa i första hand alltid placeras där befintlig exploatering och störningar redan gjort störst åverkan på naturmiljön. Se kap 3.3 för bakgrundsinformation och motivering.
- Skötselområde A, B, J och K bör förbli utan anlagd stig. Skötselområde D, E, F, G och H behöver ha stigen så långt bort från vattenlinjen som möjligt, ex. i brynet till den klippta gräsytan (D och E) samt uppe på släntkrönet (F, G och H). Skötselområde P behöver ha en framtida stig lagd utanför brynet till den utökade ekologiskt funktionella strandskogen. Se kap 3.3 för bakgrundsinformation och motivering.

4.4 Riktlinjer privata ingrepp

- Upptäckter av privata ingrepp i form av exempelvis gallring, plantering eller andra anläggningar på den kommunala marken anmäls och utreds. Se kap 3.4 för bakgrundsinformation och motivering.

4.5 Riktlinjer kompostering

- Upptäckter av kompostering på den kommunala marken anmäls och utreds. Se kap 3.5 för bakgrundsinformation och motivering.

5. Skötselområden

Den kommunala marken är i denna skötselplan uppdelad i 16 skötselområden, Skötselområde A-P, se bilaga 1.

Bedömningar om uppdelningen av den kommunala marken har gjorts vid fältbesök på ett sätt så att åtgärder och skötsel ska vara lätthanterliga, kostnadseffektiva och långsiktigt hållbara.

5.1 Skötselområde A

Beskrivning

Området består av en strandzon med strandskog i varierande bredd. Strandskogen består av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikligt med både stående och liggande död ved. I strandskogen längs vattendraget finns även ett svackdike och i hörnet av strandskogen vid järnvägen är en faunadepå anlagd. Området utgörs även av en damm, klippt gräsyta, samt en yta med oklippt gräs. Groddjur som tidigare observerats i detta område är mindre vattensalamander, vanlig groda, åkergroda och vanlig padda.

För översiktskarta och berört skötselområdes geografiska placering i förhållande till övriga skötselområden, se bilaga 1. För detaljerad karta över berört skötselområde, se bilaga 2.

Funktion

- Området bidrar till en höjd naturkänsla i Bromölla tätort.
- Dammen fungerar som magasin för grund- och dagvatten som pumpas från viadukten på Tians väg innan det leds ut i Skräbeåns huvudfåra.
- Dammen med sitt optimala läge med närhet till både stillastående och rinnande vatten samt övervintringsplatser i strandskogen bidrar till en optimal biotop för groddjur.
- Faunadepån bidrar med skydd och boplatser för groddjur, insekter och mindre däggdjur.
- Ytan med högt gräs runt dammen i alla väderstreck fungerar som jaktmark för groddjur och bildar spridningskorridor mellan dammen och strandskogen.
- Fria stränder utan träd runt dammen bidrar till ökad solexponeringen vilket gynnar växelvarma groddjur. Trädfria stränder runt dammen bidrar även till ökad vindexponering på vattenytan vilket gynnar syretillförseln i vattnet.
- Den klippta gräsytan fungerar som allmän plats för boende i närområdet och förbipasserande.
- Svackdiket har funktionen att infiltrera vatten från närområdet i stället för att det avleds direkt till Skräbeåns huvudfåra.
- Strandskogen och den döda veden fyller funktionerna beskrivna i kap 3.1 respektive 3.2.

Mål för området

- En gynnsam biotop för groddjurs hela livscykel.
- Faunadepå som gynnar groddjur, insekter och mindre däggdjur i området.
- Strandskog med fri utveckling. Bestånd av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikliga mängder både liggande och stående död ved.

Skötsel

- Ungskott från alstubbar längs dammens strandlinjer tas ned årligen på vårvintern.
- Träden i dammens nordvästliga del lämnas orörda.
- Faunadepån lämnas orörd med undantaget att material från ungskoktsborttagning från dammens stränder läggs på depån.

- Gräsytan klipps enligt avtal mellan Bromölla Kommun och Ågatans vattenförening. Gräsytan lämnas oklippt cirka 5 meter utanför släntkrönet runt om dammen i alla väderstreck samt förlängt fram till strandskogens yttersta del i nordligvästlig riktning.
- Strandskogen mellan dammen och Skräbeån lämnas orörd för fri utveckling enligt kap 4.1.
- Stammar som eventuellt faller i riktning ut ur skogen hanteras enligt kap 4.2.
- Svackdiket behöver hållas fritt från igenfyllning. Detta för att dess funktion ska uppfyllas. Fallna träd, grenar och annat material får inte läggas i svackdiket och kontroll av detta görs när området besöks.
- Tillsyn av kompostering görs när området besöks. Upptäckt av kompostering hanteras enligt kap 4.5.

Utvecklingsmöjligheter

- Även om dammens läge ur groddjurssynpunkt är optimalt kan diverse åtgärder utföras för ytterligare förbättringar. Bland föreslagna åtgärder finns bland annat utökning och urgrävning av dammen samt utplaning av de branta stränderna. Förslagsvis bör även större stenar och stockar placeras på stränderna och delvis i vattnet för att bidra med ytterligare spridningskorridorer från dammen till strandskogen¹⁰.
- För att skapa naturliga biotoper och öka den biologiska mångfalden i området samt gynna pollinatörer i urban miljö föreslås att den oklippta gräsytan i anslutning till dammen sås in med ängsblomster, efter lämplig markberedning. Ängen bör sedan slås en gång per år, förslagsvis i augusti. Genom att anlägga äng på tidigare klippta gräsytor minskar arbetet med gräsklippning och med tiden fås en rik och fin blomning under lång tid av året vilket medför ett minimum av arbetsinsats^{11,12}.

5.2 Skötselområde B

Beskrivning

Området består av en strandzon med strandskog i varierande bredd. Strandskogen består av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikligt med både stående och liggande död ved. I strandskogen finns även ett svackdike. Övrigt representeras området av en större klippt gräsyta med flertalet träd i olika åldrar och i anslutning till Brostigen kommer en informationsskylt för Skräbeåns huvudfåra att sättas upp.

För översiktskarta och berört skötselområdes geografiska placering i förhållande till övriga skötselområden, se bilaga 1. För detaljerad karta över berört skötselområde, se bilaga 2.

Funktion

- Området bidrar till en höjd naturkänsla i Bromölla tätort.
- Den klippta gräsytan fungerar som allmän plats för boende i närområdet och förbipasserande.
- Informationstavlan fungerar som informationsmedium mellan Bromölla Kommun och besökare.
- Svackdiket har funktionen att infiltrera vatten från närområdet i stället för att det avleds direkt till Skräbeåns huvudfåra.

¹⁰ Tuve Lundström, Konsult, Naturvårdsingenjörerna AB, fältnöte 2021-03-08

¹¹ <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.1dfa69ad1630328ad7c7ec58/1612446923661/aterskapa-slatangen.pdf>.

¹² <http://www.pratensis.se/artikel/varfor-anlagger-man-en-ang>.

- Strandskogen och den döda veden fyller funktionerna beskrivna i kap 3.1 respektive 3.2.

Mål för området

- Plats för informationsspridning kring Skräbeåns huvudfåra.
- Strandskog med fri utveckling. Bestånd av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikliga mängder både liggande och stående död ved.

Skötsel

- Gräsytan klipps enligt avtal mellan Bromölla Kommun och Ågatans vattenförening.
- Strandskogen lämnas orörd för fri utveckling enligt kap 4.1.
- Stammar som eventuellt faller i riktning ut ur skogen hanteras enligt kap 4.2.
- Svackdiket behöver hållas fritt från igenfyllning. Detta för att dess funktion ska uppfyllas. Fallna träd, grenar och annat material får inte läggas i diket och tillsyn av detta görs när området besöks
- Tillsyn av kompostering görs när området besöks. Upptäckt av kompostering hanteras enligt kap 4.5.

Utvecklingsmöjligheter

- Strandzonen i detta område är i dagsläget i varierande bredd. Ett förslag på utveckling i området är att bredda strandzonens smalare del i riktning mot Brostigen. Förslagsvis bör strandzonen breddas med inhemska lövträd och buskar cirka 20 meter för att få en bättre ekologisk funktion¹³. Utöver ökad ekologisk funktion hade utökad antal lövträd i strandzonen även hjälpt till att binda det vatten som regelbundet översvämmar den klippta gräsytan i området.

5.3 Skötselområde C

Beskrivning

Området utgörs av en liten ö vilken används som häckningsplats för andfåglar i Skräbeåns huvudfåra. På ön är växtligheten tät med bestånd av lövträd i olika åldrar samt ett välutvecklat buskskikt som utgörs av både inhemska buskar och trädgårdsväxter.

För översiktskarta och berört skötselområdes geografiska placering i förhållande till övriga skötselområden, se bilaga 1. För detaljerad karta över berört skötselområde, se bilaga 3.

Funktion

- Området bidrar till en höjd naturkänsla i Bromölla tätort.
- Den täta vegetationen av lövträd och buskar fungerar som skydd åt ändernas reden under häckning.

Mål för området

- Biotop med fokus på andfåglar.
- En fredad plats för andfågelhäckning.
- Strandzon med fri utveckling. Bestånd av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikliga mängder både liggande och stående död ved.

Skötsel

- Hela ön lämnas orörd för fri utveckling enligt kap 4.1.

¹³ <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.1dfa69ad1630328ad7c62db5/1526068565018/Kantzoner%20-%20Folder.pdf>

- Stammar som eventuellt faller i riktning ut från ön hanteras enligt kap 4.2

Utvecklingsmöjligheter

- Åfåran som löper runt ön har potential att bli en bra uppväxtmiljö för fisk. För att utveckla området föreslås att utredningar görs i området för att på sikt eventuellt anlägga lekområden uppströms ön och uppväxtområden mellan ön och fastlandet¹⁴.

5.4 Skötselområde D

Beskrivning

Området består av en strandzon med strandskog i varierande bredd. Strandskogen består av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikligt med både stående och liggande död ved. I övrigt består området av en större klippt gräsyta. Strandskogen har en öppning i anslutning till gång- och cykelbron längs Brostigen över Skräbeåns huvudfåra. Denna plats används av kommuninvånare som utfodringsplats för Skräbeåns änder.

För översiktskarta och berört skötselområdes geografiska placering i förhållande till övriga skötselområden, se bilaga 1. För detaljerad karta över berört skötselområde, se bilaga 3.

Funktion

- Området bidrar till en höjd naturkänsla i Bromölla tätort.
- Utfodringsplatsen ger kommuninvånarna möjlighet att komma nära in på fågellivet i Skräbeåns huvudfåra.
- Bron över Skräbeån längs Brostigen ger vandrings- och cykelmöjlighet med närhet till vattendraget.
- Den klippta gräsytan fungerar som allmän plats för boende i närområdet och förbipasserande.
- Strandskogen och den döda veden fyller funktionerna beskrivna i kap 3.1 respektive 3.2.

Mål för området

- Närhet till Skräbeåns fågelliv för kommuninvånare och besökare.
- Utfodring av Skräbeåns änder på ett säkert sätt, både ur människo- och djurperspektiv.
- Strandskog med fri utveckling. Bestånd av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikliga mängder både liggande och stående död ved.

Skötsel

- Tömning av papperskorgar vid utfodringsplatsen 1 gång/vecka eller oftare vid behov.
- Tillsyn av informationsskylt 1 gång/vecka i samband med sophämtning.
- Gräsytan klipps enligt separat rutin av Bromölla kommun.
- Strandskogen lämnas orörd för fri utveckling enligt kap 4.1.
- Stammar som eventuellt faller i riktning ut ur skogen hanteras enligt kap 4.2.

Utvecklingsmöjligheter

- I området finns idag en upptrampad stig längs vattendraget inne i strandskogen. För att utveckla området bör en ny stig anläggas i skogsbrynet vid den klippta gräsytan så att allmänheten leds utanför strandzonen. Detta på grund av att motsatt sida av vattendraget är

¹⁴ Kim Berndt, Vattenhandläggare, Länsstyrelsen Skåne, fältnöte 2021-03-19

exploaterad nära strandlinjen och i enlighet med kap 3.3 samt 4.3 bör strandzonen i detta område fredas.

5.5 Skötselområde E

Beskrivning

Området består av en strandzon med strandskog i varierande bredd. Strandskogen består av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikligt med både stående och liggande död ved. I övrigt utgörs området av en större klippt gräsyta som beskuggas av ett 60-tal lövträd. Gräsytan är anlagd i den tidigare naturliga åfåran och där står idag ett kulturminnesmärke från Bro-möllan.

För översiktskarta och berört skötselområdes geografiska placering i förhållande till övriga skötselområden, se bilaga 1. För detaljerad karta över berört skötselområde, se bilaga 3.

Funktion

- Området bidrar till en höjd naturkänsla i Bromölla tätort.
- Den klippta gräsytan fungerar som allmän plats för boende i närområdet och förbipasserande.
- Området lyfter fram kulturhistoriska värden i form av Bro-möllans minnesmärke.
- Strandskogen och den döda veden fyller funktionerna beskrivna i kap 3.1 respektive 3.2.

Mål för området

- Strandskog med fri utveckling. Bestånd av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikliga mängder både liggande och stående död ved.
- Kulturhistoriska värden lyfts fram.

Skötsel

- Gräsytan klipps enligt separat rutin av Bromölla kommun.
- Strandskogen lämnas orörd för fri utveckling enligt kap 4.1.
- Stammar som eventuellt faller i riktning ut ur skogen hanteras enligt kap 4.2.

Utvecklingsmöjligheter

- För att skapa naturliga biotoper och öka den biologiska mångfalden i området samt gynna pollinatörer i urban miljö föreslås att den klippta gräsytan sås in med ängsblomster. Ängen bör sedan slå en gång per år, förslagsvis i augusti. Genom att anlägga äng på tidigare klippta gräsytor minskar arbetet med gräsklippning och med tiden fås en rik och fin blomning under lång tid av året vilket medför ett minimum av arbetsinsats^{11,12}. När äng anläggs på gräsytan bör förslagsvis en ca 2 meter bred stig klippas fram genom området från Ågatan i riktning mot Skräbeåns huvudfåra. För att ytterligare lyfta fram Bro-möllans minnesmärke föreslås även att en stig klipps genom ängen fram till och runt minnesmärket. Slutligen föreslås att ytterligare en stig klipps genom ängen fram till ett av de större träden där en bänk kan placeras.

5.6 Skötselområde F

Beskrivning

Området består av strandzon med smal och brant karaktär. Strandzonen utgörs av en slänt med ett fåtal större träd i åkanten. Större delen av området utgörs av stora luckor i vegetationen och

¹¹ <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.1dfa69ad1630328ad7c7ec58/1612446923661/aterskapa-slatangen.pdf>.

¹² <http://www.pratensis.se/artikel/varfor-anlagger-man-en-ang>.

välutvecklat träd- och buskskikt finns endast i yttersta änden mot Storgatan. Ytterst mot Storgatan finns det även mindre mängder liggande och stående död ved. I området finns även en större mängd planterade trädgårdsväxter.

För översiktskarta och berört skötselområdes geografiska placering i förhållande till övriga skötselområden, se bilaga 1. För detaljerad karta över berört skötselområde, se bilaga 4.

Funktion

- Området håller i dagsläget över lag en lägre biologisk- och ekologisk funktion med undantag närmast Storgatan där området fyller funktionerna beskrivna i kap 3.1 respektive 3.2.

Mål för området

- Strandzon med fri utveckling. Bestånd av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikliga mängder både liggande och stående död ved.
- Strandzon med inhemsk vegetation.

Skötsel

- Strandzonen lämnas orörd för fri utveckling enligt kap 4.1.
- Stammar som eventuellt faller hanteras enligt kap 4.2.
- Tillsyn av privata ingrepp görs när området besöks. Upptäckt av privata ingrepp hanteras enligt kap 4.4.
- Tillsyn av kompostering görs när området besöks. Upptäckt av kompostering hanteras enligt kap 4.5.

Utvecklingsmöjligheter

- Områdets kala karaktär medför ökad risk för erosion. Förslag på utveckling i området är därför att återplantera träd, förslagsvis klibbal, och buskar, förslagsvis hassel, i slänten. Att utöka vegetationen i detta område är även av vikt för att uppfylla övriga funktioner beskrivna i kap 3.1 respektive 3.2.
- För att utveckla området för allmänheten föreslås anläggning av en stig ovanför slänten längs fastighetsgränsen. För att inte belasta slänten och öka risken för erosion föreslås att en cirka 1 meter bred spång anläggs med två bredare partier där gående kan mötas. Slutligen föreslås att räcket mot Storgatan öppnas upp genom att en grind anläggs så att gående kan lämna området i båda riktningar. För att inte utgöra trafikfara föreslås att grinden öppnas in mot området.

5.7 Skötselområde G

Beskrivning

Området består av strandzon med smal och brant karaktär. Strandzonen utgörs av en slänt med lövträd i olika åldrar och ett någorlunda välutvecklat buskskikt men stora luckor finns i vegetationen. På området finns även måttliga mängder stående och liggande död ved.

För översiktskarta och berört skötselområdes geografiska placering i förhållande till övriga skötselområden, se bilaga 1. För detaljerad karta över berört skötselområde, se bilaga 5.

Funktion

- Området bidrar till en höjd naturkänsla i Bromölla tätort.
- Strandzonen och den döda veden fyller funktionerna beskrivna i kap 3.1 respektive 3.2.

Mål för området

- Strandzon med fri utveckling. Bestånd av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikliga mängder både liggande och stående död ved.

Skötsel

- Strandzonen lämnas orörd för fri utveckling enligt kap 4.1.
- Stammar som eventuellt faller hanteras enligt kap 4.2.
- Tillsyn av privata ingrepp görs när området besöks. Upptäckt av privata ingrepp hanteras enligt kap 4.4.

Utvecklingsmöjligheter

- Områdets karaktär med luckor i vegetationen medför ökad risk för erosion. Förslag på utveckling i området är därför att återplantera träd, förslagsvis klibbal, och buskar, förslagsvis hassel, i slänten. Att utöka vegetationen i detta område är även av vikt för att uppfylla övriga funktioner beskrivna i kap 3.1 respektive 3.2.
- För att ytterligare utveckla området föreslås även anläggning av en stig ovanför slänten längs fastighetsgränsen. För att inte belasta slänten och öka risken för erosion föreslås att en cirka 1 meter bred spång anläggs med två bredare partier där gående kan mötas. Höjdskillnaden mellan fastmarken i området och Storgatan är stor och vid en vidareutveckling och anläggning av spång föreslås att en lång ramp anläggs för att binda ihop området med Storgatan. En ramp är att föredra framför en stege eller trappa eftersom det gör området tillgängligt även för barnvagnar och rörelsehindrade. Slutligen föreslås att räcket mot Storgatan öppnas upp genom att en grind anläggs så att gående kan lämna området i båda riktningar. För att inte utgöra trafikfara föreslås att grinden öppnas in mot området.

5.8 Skötselområde H

Beskrivning

Området består av strandzon med smal och brant karaktär. Strandzonen utgörs av en slänt med lövträd i olika åldrar och ett någorlunda välutvecklat buskskikt samt mindre mängder stående och liggande död ved. På området finns även ett lågbyggt pumphus och i anslutning till befintlig grillplats vid Ivösjön kommer en informationsskylt för Skräbeåns huvudfåra att sättas upp.

För översiktskarta och berört skötselområdes geografiska placering i förhållande till övriga skötselområden, se bilaga 1. För detaljerad karta över berört skötselområde, se bilaga 6.

Funktion

- Området bidrar till en höjd naturkänsla i Bromölla tätort.
- Informationstavlan fungerar som informationsmedium mellan Bromölla Kommun och besökare.
- Strandzonen och den döda veden fyller funktionerna beskrivna i kap 3.1 respektive 3.2.

Mål för området

- Plats för informationsspridning kring Skräbeåns huvudfåra.
- Strandzon med fri utveckling. Bestånd av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikliga mängder både liggande och stående död ved.

Skötsel

- Tömning av papperskorgar vid grillplatsen 1 gång/vecka.
- Tillsyn av informationsskylt 1 gång/vecka i samband med sophämtning.
- Strandzonen lämnas orörd för fri utveckling enligt kap 4.1.

- Stammar som eventuellt faller hanteras enligt kap 4.2.

Utvecklingsmöjligheter

- Intill området pågår arbete med att anlägga en storlekplats. Ett förslag på utveckling inom detta område är att avsätta yta för en stig mellan strandzonen och storlekplatsen. På detta sätt utökas vandringsmöjligheterna längs Skräbeåns huvudfåra.
- Då området gränsar till en yta med planerad utökning av exploatering bör tunga maskiner inte framföras närmare än 2 meter utanför trädkronornas yttersta droppzon då strandzonen av detta riskerar att skadas. Schaktning eller förvaring av byggmaterial bör heller inte ske inom detta trädskyddsområde.
- I anslutning till området finns även ett lågbyggt pumphus. För att detta inte ska störa naturkänslan i området föreslås att inhemska buskar planteras runt om pumphuset på ett sätt så att underhållsarbete inte störs.

5.9 Skötselområde I

Beskrivning

Området består av strandzon med smal och brant karaktär. Strandzonen utgörs av en slänt med lövträd i olika åldrar och ett någorlunda välutvecklat buskskikt. På området finns även mindre mängder stående och liggande död ved. I områdets ände närmast Ivösjön har träden en yngre ålder jämfört med övriga området men gemensamt för hela området är att trädridån är gles. Området gränsar till Ivösjöns strandzon med strandskog i bredare karaktär, bestånd av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikliga mängder stående och liggande död ved.

För översiktskarta och berört skötselområdes geografiska placering i förhållande till övriga skötselområden, se bilaga 1. För detaljerad karta över berört skötselområde, se bilaga 6.

Funktion

- Området bidrar till en höjd naturkänsla i Bromölla tätort.
- Strandzonen och den döda veden fyller funktionerna beskrivna i kap 3.1 respektive 3.2.
- Strandzonens läge, i nära anslutning till Ivösjöns strandskog, fungerar delvis som en länk som sammanför de två spridningskorridorerna.

Mål för området

- Förbättrad sammanlänkning mellan de två spridningskorridorerna *Skräbeåns strandskog* och *Ivösjöns strandskog*.
- Strandzon med fri utveckling. Bestånd av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikliga mängder både liggande och stående död ved.

Skötsel

- Strandzonen lämnas orörd för fri utveckling enligt kap 4.1.
- Stammar som eventuellt faller hanteras enligt kap 4.2.

Utvecklingsmöjligheter

- Områdets vegetation är gles och övervägande ung. Eventuella åtgärder som kan utveckla området innefattar att plantera träd, förslagsvis klibbal, och buskar, förslagsvis hassel. Önskat resultat och uppfyllnad av funktionerna beskrivna i kap 3.1 respektive 3.2 kan dock uppnås utan ytterligare åtgärder om strandzonen hanteras enligt kap 4.1 respektive 4.2.
- Området gränsar till ett nytt bostadsområde och en ny asfalterad väg. Gående använder i dagsläget släntens ovankant som vandringsstråk vilket medfört att en upptrampad stig arbetats fram. För att minimera störning i strandzonen föreslås att gående hänvisas till andra

sidan vägen och att eventuellt större stenar placeras längs strandzonen utanför asfalten. Detta för att nå målet beskrivet i kap 3.3.

- I anslutning till området ligger Ivösjöns strandskog vilken har ett parti utan träd, tidigare sjösättningsramp, nära inloppet till Skräbeån. För att förbättra sammanlänkningen mellan de två spridningskorridorerna *Skräbeåns strandskog* och *Ivösjöns strandskog* föreslås att matjord läggs på ytan för den gamla sjösättningsrampen och att träd, förslagsvis klibbal, och buskar, förslagsvis hassel, planteras på ytan. Innan denna åtgärd utförs bör sjösättningsrampens användning utredas och utvärderas.

5.10 Skötselområde J

Beskrivning

Området består av strandzon med smal och brant karaktär. Strandzonen utgörs av en slänt med lövträd i olika åldrar och ett någorlunda välutvecklat buskskikt. På området finns även mindre mängder stående och liggande död ved

För översiktskarta och berört skötselområdes geografiska placering i förhållande till övriga skötselområden, se bilaga 1. För detaljerad karta över berört skötselområde, se bilaga 5.

Funktion

- Området bidrar till en höjd naturkänsla i Bromölla tätort.
- Strandzonen och den döda veden fyller funktionerna beskrivna i kap 3.1 respektive 3.2.

Mål för området

- Strandzon med fri utveckling. Bestånd av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikliga mängder både liggande och stående död ved.

Skötsel

- Strandzonen lämnas orörd för fri utveckling enligt kap 4.1.
- Stammar som eventuellt faller hanteras enligt kap 4.2.

5.11 Skötselområde K

Beskrivning

Området består av strandzon med smal och brant karaktär. Strandzonen utgörs av en slänt med lövträd i olika åldrar och ett någorlunda välutvecklat buskskikt. På området finns även måttliga mängder stående och liggande död ved.

För översiktskarta och berört skötselområdes geografiska placering i förhållande till övriga skötselområden, se bilaga 1. För detaljerad karta över berört skötselområde, se bilaga 4.

Funktion

- Området bidrar till en höjd naturkänsla i Bromölla tätort.
- Strandzonen och den döda veden fyller funktionerna beskrivna i kap 3.1 respektive 3.2.

Mål för området

- Strandzon med fri utveckling. Bestånd av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikliga mängder både liggande och stående död ved.

Skötsel

- Strandzonen lämnas orörd för fri utveckling enligt kap 4.1.
- Stammar som eventuellt faller hanteras enligt kap 4.2.

- Tillsyn av privata ingrepp görs när området besöks. Upptäckt av privata ingrepp hanteras enligt kap 4.4.

5.12 Skötselområde L

Beskrivning

Området består av en mindre klippt gräsyta och en smal strandzon med lövträd och buskar. På området finns även ett lågbyggt pumphus.

För översiktskarta och berört skötselområdes geografiska placering i förhållande till övriga skötselområden, se bilaga 1. För detaljerad karta över berört skötselområde, se bilaga 2.

Funktion

- Området bidrar till en höjd naturkänsla i Bromölla tätort.
- Den klippta gräsytan fyller
- Strandzonen fyller funktionerna beskrivna i kap 3.1.

Mål för området

- Strandzon med fri utveckling. Bestånd av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikliga mängder både liggande och stående död ved.
- Gräsyta med minimal skötsel.

Skötsel

- Gräsytan klipps enligt separat rutin av Bromölla kommun.
- Strandzonen lämnas orörd för fri utveckling enligt kap 4.1.
- Stammar som eventuellt faller hanteras enligt kap 4.2.

Utvecklingsmöjligheter

- För att skapa naturliga biotoper och öka den biologiska mångfalden i området samt gynna pollinatörer i urban miljö föreslås att den klippta gräsytan sås in med ängsblomster, efter lämplig markberedning. Ängen bör sedan slås 1 gång per år, förslagsvis i augusti. Med tiden fås en rik och fin blomning under lång tid av året vilket medför ett minimum av arbetsinsats^{11,12}. När ängen anlagts bör en 1 meter bred kant fortsatt klippas längs gång- och cykelvägen.
- För att pumphuset inte ska störa naturkänslan i området föreslås att inhemska buskar, förslagsvis hassel planteras runt det på ett sätt så att underhållsarbete inte störs.
- Längs vattendraget, mellan gräsytan och trädridån, finns ett staket som fortsatt bör stå kvar. Staketet fyller ingen säkerhetsfunktion men eftersom motsatt sida av vattendraget är tillgänglig för allmänheten bör staketet behållas då det hindrar allmänheten att beträda strandzonen. Detta i enlighet med kap 3.3 och 4.3.

5.13 Skötselområde M

Beskrivning

Området består av en strandzon med strandskog i bred karaktär. Strandskogen har tidigare varit alsumpskog men är idag i princip torrlagd. Strandskogen består av lövträd i olika åldrar och ett välutvecklat buskskikt. Trädsiktets äldre och grova delar består till största del av klibbal men ask

¹¹ <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.1dfa69ad1630328ad7c7ec58/1612446923661/aterskapa-slatanger.pdf>.

¹² <http://www.pratensis.se/artikel/varfor-anlagger-man-en-ang>.

förekommer också i detta format. Trädskiktets yngre delar utgörs till stor del av skogslönn och ask. I områdets ytterkant mot järnvägen har återkommande nödvändig avverkning av träd skett vilket bidragit till ett tätt trädbestånd i yngre ålder. I området finns även rikliga mängder både stående och liggande död ved. Området är sedan år 1997 klassat som *objekt med naturvärde* av Skogsstyrelsen. I området finns en upptrampad stig längs vattendraget mellan Brostigen och järnvägen.

För översiktskarta och berört skötselområdes geografiska placering i förhållande till övriga skötselområden, se bilaga 1. För detaljerad karta över berört skötselområde, se bilaga 2.

Funktion

- Området bidrar till en höjd naturkänsla i Bromölla tätort.
- Gångstigen fungerar som vandringsstråk för boende i närområdet, besökare och fiskare.
- *Objekt med naturvärde*, strandskogen i detta fall, är viktigt för den biologiska mångfalden och har potential att utvecklats till nyckelbiotop, vilket eventuellt redan skett.
- Strandskogen och den döda veden fyller funktionerna beskrivna i kap 3.1 respektive 3.2.

Mål för området

- Nyckelbiotop.
- Ingen ytterligare avvattning av området.
- Strandskog med fri utveckling. Bestånd av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikliga mängder både liggande och stående död ved.

Skötsel

- Strandskogen lämnas orörd för fri utveckling enligt kap 4.1.
- Stammar som eventuellt faller i riktning ut ur skogen hanteras enligt kap 4.2.

Utvecklingsmöjligheter

- Då över 20 år gått sedan området bedömdes som *objekt med naturvärde* med potential att utvecklas till nyckelbiotop föreslås utredning och en ny inventering av området.
- Följaktligen föreslås att åtgärder görs i området som medför återvätning av skogen. Detta hade gynnat arter som klibbal och minskat risken att skogens karaktär ändras när generationsskifte succesivt sker. För att utföra sådana åtgärder krävs en vidare inventering och utredning av området så att återvätning sker på ett effektivt sätt. Alternativt kan eventuella diken täppas igen eller kan vatten från vattendraget ledas in i området. Innan åtgärder av detta slag utförs är det även av vikt att utreda hur närliggande bebyggelse och/eller järnväg eventuellt svarar på återvätning och ökad vattenhållning i marken.

5.14 Skötselområde N

Beskrivning

Området består av en strandzon med strandskog i bred karaktär. Strandskogen har tidigare varit alsumpskog men är idag torrlagd. Strandskogen består av lövträd i olika åldrar och ett välutvecklat buskskikt. Trädskiktets äldre och grova delar består till största del av klibbal men ask förekommer också i detta format. Trädskiktets yngre delar utgörs till stor del av skogslönn och ask. I områdets ytterkant mot järnvägen har återkommande nödvändig avverkning av träd skett vilket bidragit till ett tätt trädbestånd i yngre ålder. I området finns även rikliga mängder både stående och liggande död ved. Området är sedan år 1997 klassat som *objekt med naturvärde* av Skogsstyrelsen. I området finns en upptrampad stig längs vattendraget från järnvägen i riktning mot Kristianstadvägen.

För översiktskarta och berört skötselområdes geografiska placering i förhållande till övriga skötselområden, se bilaga 1. För detaljerad karta över berört skötselområde, se bilaga 7.

Funktion

- Området bidrar till en höjd naturkänsla i Bromölla tätort.
- Gångstigen fungerar som vandringsstråk för boende i närområdet, besökare och fiskare.
- *Objekt med naturvärde*, strandskogen i detta fall, är viktigt för den biologiska mångfalden och har potential att utvecklats till nyckelbiotop, vilket eventuellt redan skett.
- Strandskogen och den döda veden fyller funktionerna beskrivna i kap 3.1 respektive 3.2.

Mål för området

- Nyckelbiotop.
- Ingen ytterligare avvattnings av området.
- Strandskog med fri utveckling. Bestånd av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikliga mängder både liggande och stående död ved.

Skötsel

- Strandskogen lämnas orörd för fri utveckling enligt kap 4.1.
- Stammar som eventuellt faller i riktning ut ur skogen hanteras enligt kap 4.2.
- Tillsyn av kompostering görs när området besöks. Upptäckt av kompostering hanteras enligt kap 4.5.

Utvecklingsmöjligheter

- Då över 20 år gått sedan området bedömdes som *objekt med naturvärde* med potential att utvecklas till nyckelbiotop föreslås utredning och en ny inventering av området.
- I anslutning till området finns en mindre lekplats. För att utveckla området föreslås att en mindre stig tas fram mellan lekplatsen och den nuvarande befintliga stigen längs vattendraget för att utöka vandringsmöjligheterna.

5.15 Skötselområde O

Beskrivning

Området består av en strandzon med strandskog i smal karaktär. Strandskogen består av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och måttliga mängder stående och liggande död ved. I övrigt utgörs området av en större klippt gräsyta. I hörnet av gräsytan i riktning mot Kristianstadvägen och vattendraget kommer bord och bänkar samt en informationsskylt för Skräbeåns huvudfåra att placeras.

För översiktskarta och berört skötselområdes geografiska placering i förhållande till övriga skötselområden, se bilaga 1. För detaljerad karta över berört skötselområde, se bilaga 7.

Funktion

- Området bidrar till en höjd naturkänsla i Bromölla tätort.
- Den klippta gräsytan fungerar som allmän plats för boende i närområdet och förbipasserande.
- Informationstavlan fungerar som informationsmedium mellan Bromölla Kommun och besökare.
- Bord och bänkar fungerar som plats för umgänge och rekreation.
- Strandskogen och den döda veden fyller funktionerna beskrivna i kap 3.1 respektive 3.2.

Mål för området

- Plats för informationsspridning kring Skräbeåns huvudfåra.
- Strandskog med fri utveckling. Bestånd av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikliga mängder både liggande och stående död ved.

Skötsel

- Gräsyten klipps enligt separat rutin av Bromölla kommun.
- Tillsyn av informationsskylt sker när området besöks.
- Strandskogen lämnas orörd för fri utveckling enligt kap 4.1.
- Stammar som eventuellt faller i riktning ut ur skogen hanteras enligt kap 4.2.

Utvecklingsmöjligheter

- För att skapa naturliga biotoper och öka den biologiska mångfalden i området samt gynna pollinatörer i urban miljö föreslås att den klippta gräsyten sås in med ängsblomster. Ängen bör sedan slås 1 gång per år, förslagsvis i augusti. Genom att anlägga äng på tidigare klippta gräsytor minskar arbetet med gräsklippning och med tiden fås en rik och fin blomning under lång tid av året vilket medför ett minimum av arbetsinsats^{11,12}.
- Strandzonen i detta område har i dagsläget en smal bredd. Ett förslag på utveckling i området är att bredda strandzonen med inhemska lövträd och buskar, förslagsvis 15–20 meter för att få en bättre ekologisk funktion¹³.

5.16 Skötselområde P

Beskrivning

Området består av en strandzon med strandskog i smal karaktär. Strandskogen består av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och måttliga mängder stående och liggande död ved. Övrigt representeras området av åkermark som slås för vall. På området finns även bord och bänkar utplacerat av Skräbeåns fiskevårdsförening.

För översiktskarta och berört skötselområdes geografiska placering i förhållande till övriga skötselområden, se bilaga 1. För detaljerad karta över berört skötselområde, se bilaga 7.

Funktion

- Området bidrar till en höjd naturkänsla i Bromölla tätort.
- Bord och bänkar fungerar som plats för umgänge och rekreation.
- Strandskogen och den döda veden fyller funktionerna beskrivna i kap 3.1 respektive 3.2.

Mål för området

- Strandskog med fri utveckling. Bestånd av lövträd i olika åldrar, ett välutvecklat buskskikt och rikliga mängder både liggande och stående död ved.

Skötsel

- Strandskogen lämnas orörd för fri utveckling enligt kap 4.1.
- Stammar som eventuellt faller i riktning ut ur skogen hanteras enligt kap 4.2.

¹¹ <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.1dfa69ad1630328ad7c7ec58/1612446923661/aterskapa-slatterangen.pdf>.

¹² <http://www.pratensis.se/artikel/varfor-anlagger-man-en-ang>.

¹³ <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.1dfa69ad1630328ad7c62db5/1526068565018/Kantzoner%20-%20Folder.pdf>

Utvecklingsmöjligheter

- Strandzonen i detta område har i dagsläget en smal bredd. Ett förslag på utveckling i området är att bredda strandzonen med inhemska lövträd och buskar, förslagsvis cirka 30 meter i riktning mot varuhuset Lidl för att få en bättre ekologisk funktion¹³.
- I detaljplanen finns planlagt för en dagvattendamm på området vilket hade varit bra att anlägga då närliggande områden till stor del utgörs av hårda ytor.

¹³ <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.1dfa69ad1630328ad7c62db5/1526068565018/Kantzoner%20-%20Folder.pdf>

Referenser

¹https://www.lansstyrelsen.se/download/18.6ae610001636c9c68e56109/1527068651406/Skr%C3%A4be%C3%A5n%20-%20RapportBKSkrabean2002_webb.pdf

²<https://www.lansstyrelsen.se/skane/miljo-och-vatten/vattenforvaltning/vardefulla-vatten.html#0>

³ Jonas Engzell, Kommunekolog, Miljöförbundet Blekinge väst, mailkontakt 2021-03-02

⁴https://stud.epsilon.slu.se/12611/1/bylander_a_171024.pdf

⁵ <https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/>

⁶ <https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/mer-om-skog/malbilder-for-god-miljohansyn/malbilder-trad-och-buskar-med-naturvarden-samt-dod-ved/dod-ved--exempel.pdf>

⁷<https://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/620-5413-9.pdf>

⁸ <http://naturvardsverket.se/invasiva>

⁹ <https://www.bromolla.se/tradgardsavfall>

¹⁰ Tuve Lundström, Konsult, Naturvårdsingenjörerna AB, fältnöte 2021-03-08

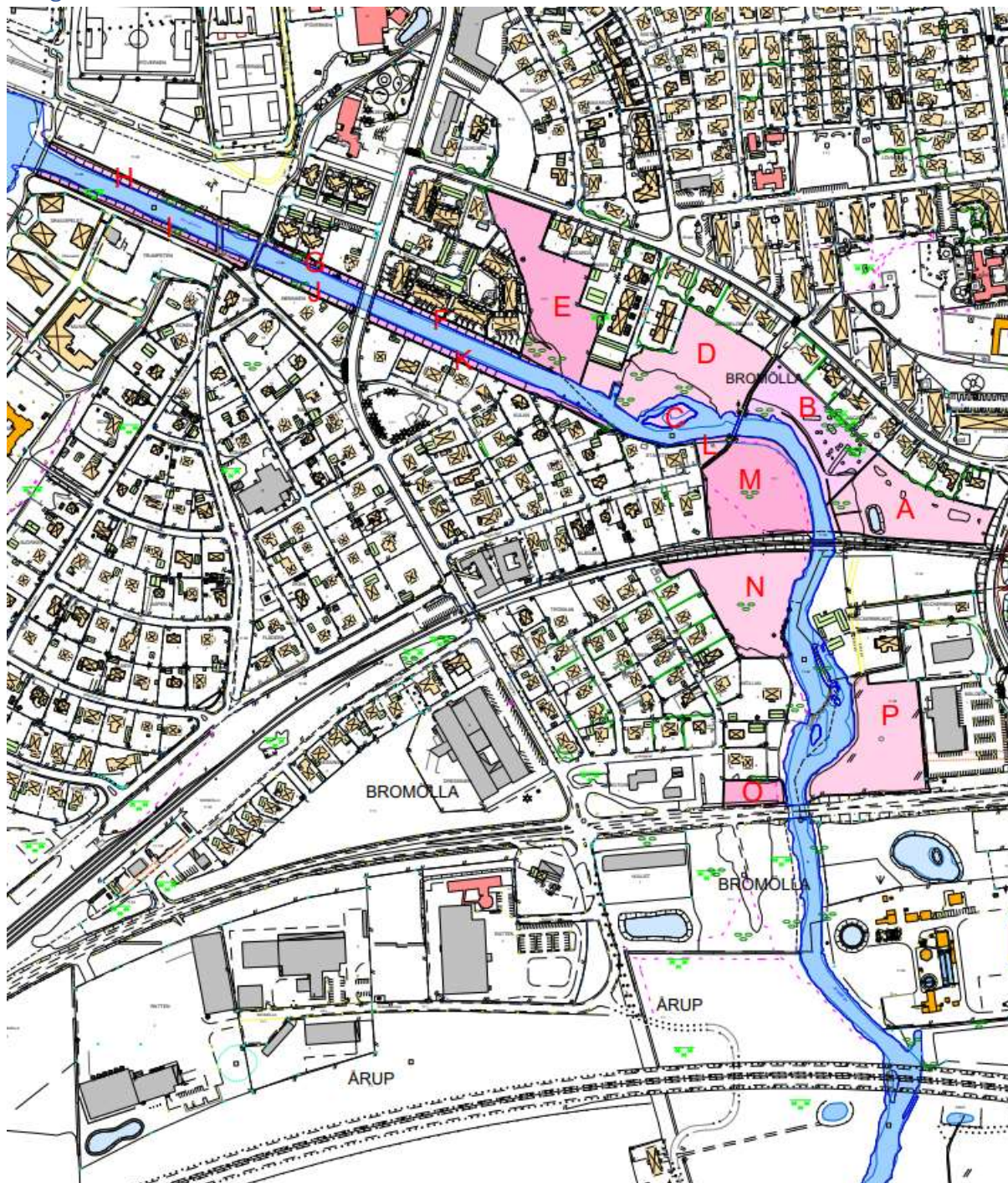
¹¹<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.1dfa69ad1630328ad7c7ec58/1612446923661/aterska-pa-slatangen.pdf>.

¹²<http://www.pratensis.se/artikel/varfor-anlagger-man-en-ang>.

¹³<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.1dfa69ad1630328ad7c62db5/1526068565018/Kantzoner%20-%20Folder.pdf>

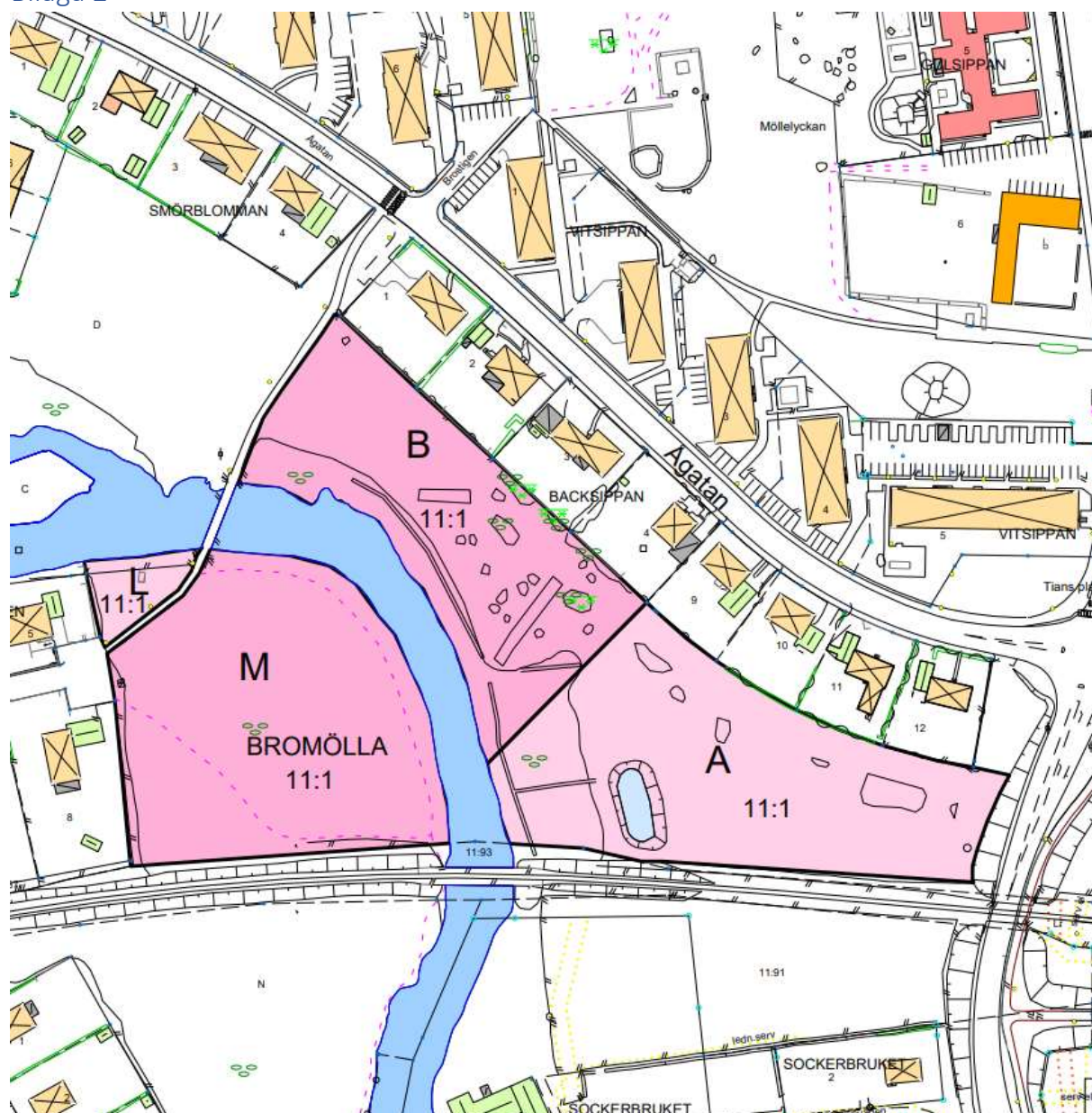
¹⁴ Kim Berndt, Vattenhandläggare, Länsstyrelsen Skåne, fältnöte 2021-03-19

Bilaga 1

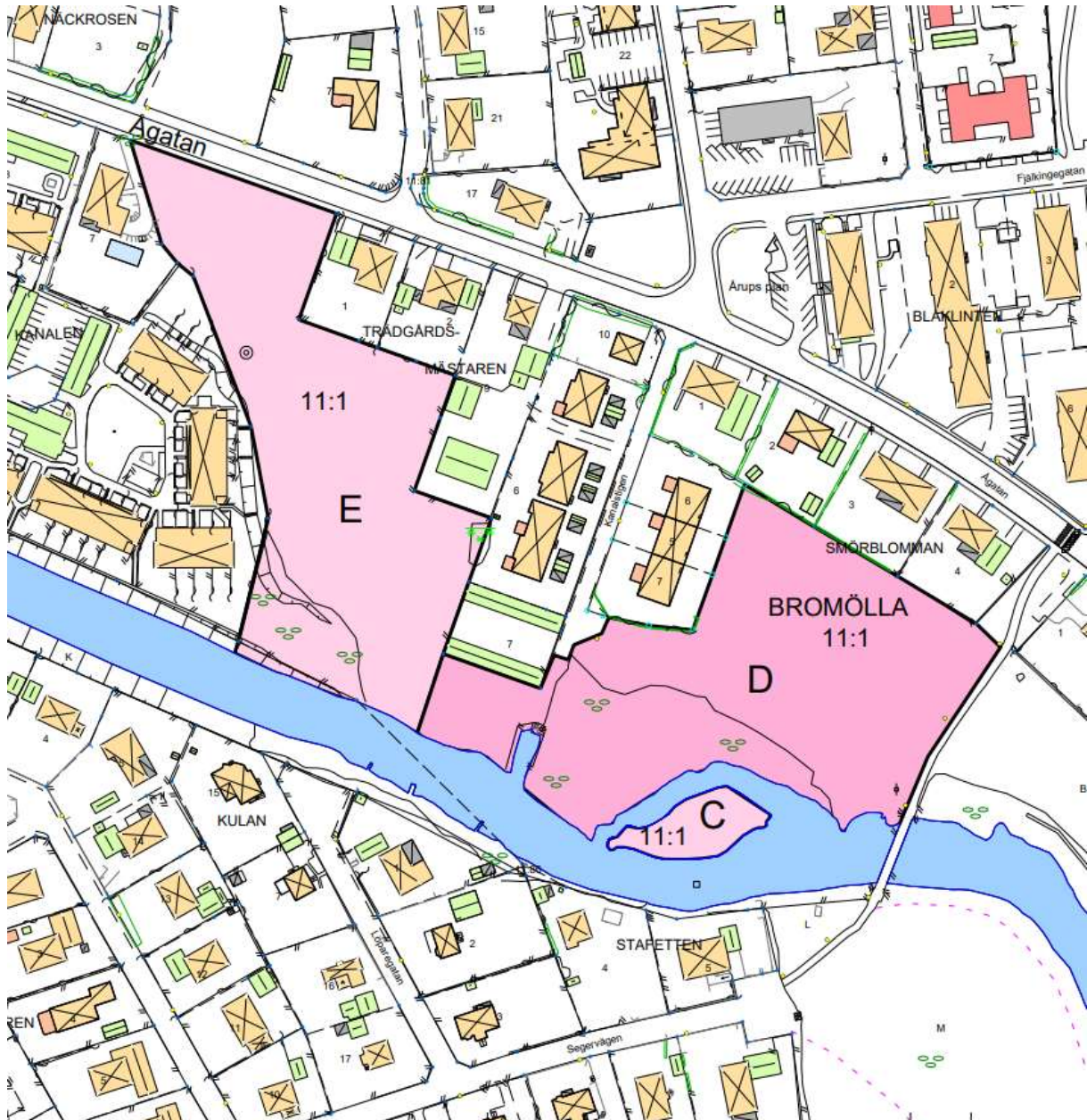
©Edita Zidziuniene, mätningsingenjör, Bromölla kommun

Bilaga 2

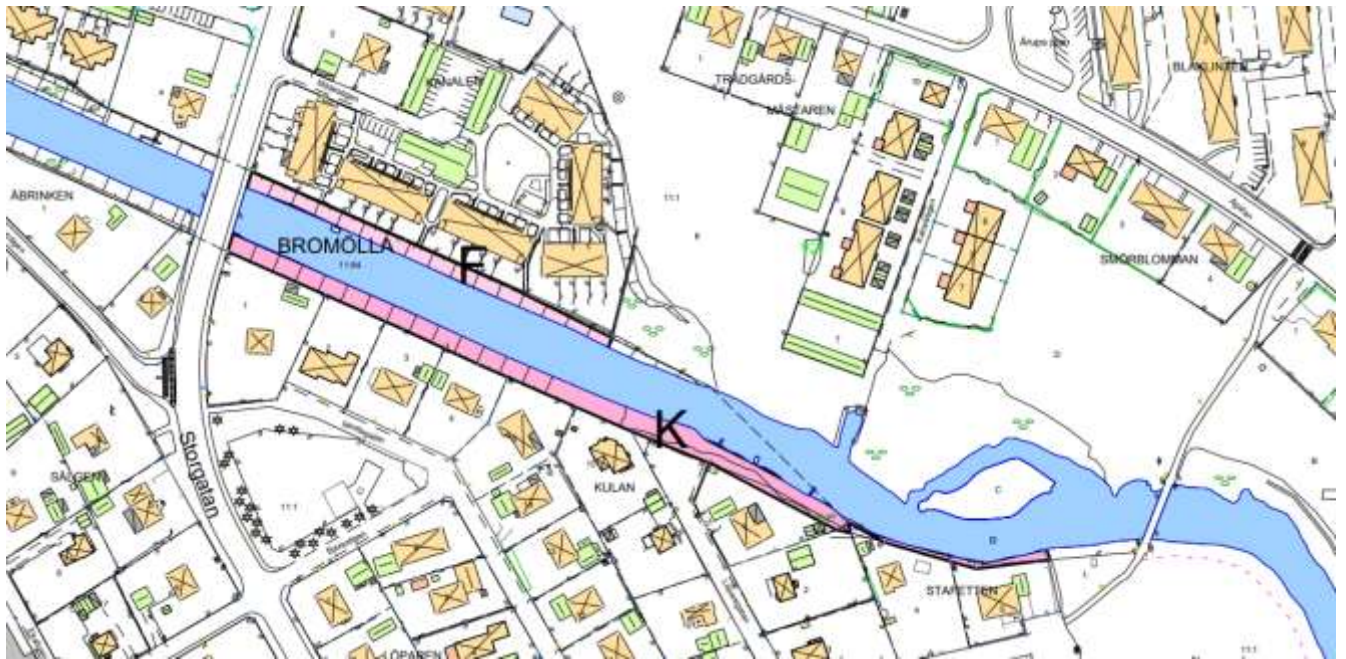
©Edita Zidziuniene, mättningsingenjör, Bromölla kommun

Bilaga 3

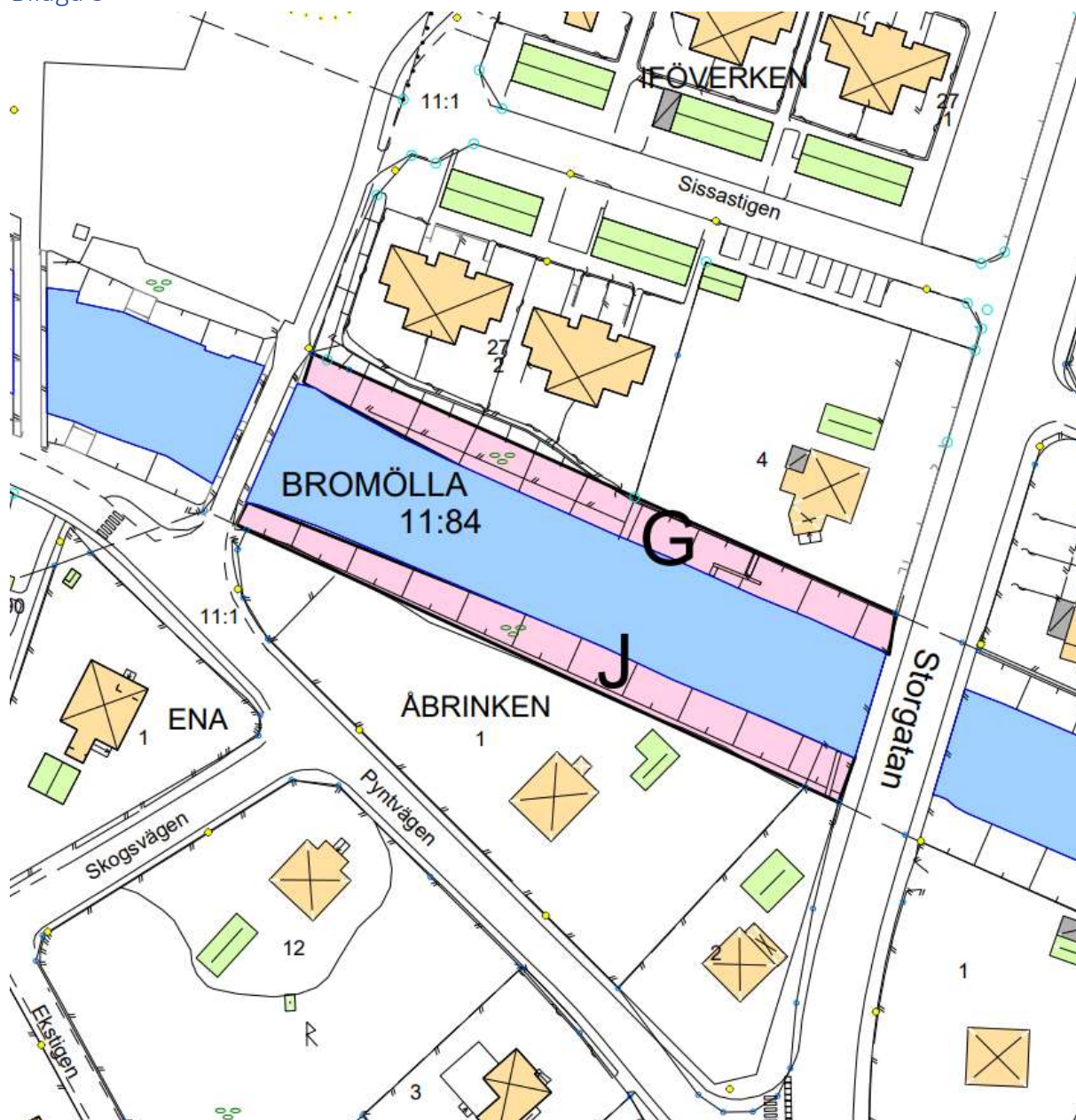

©Edita Zidziuniene, mättningsingenjör, Bromölla kommun

Bilaga 4

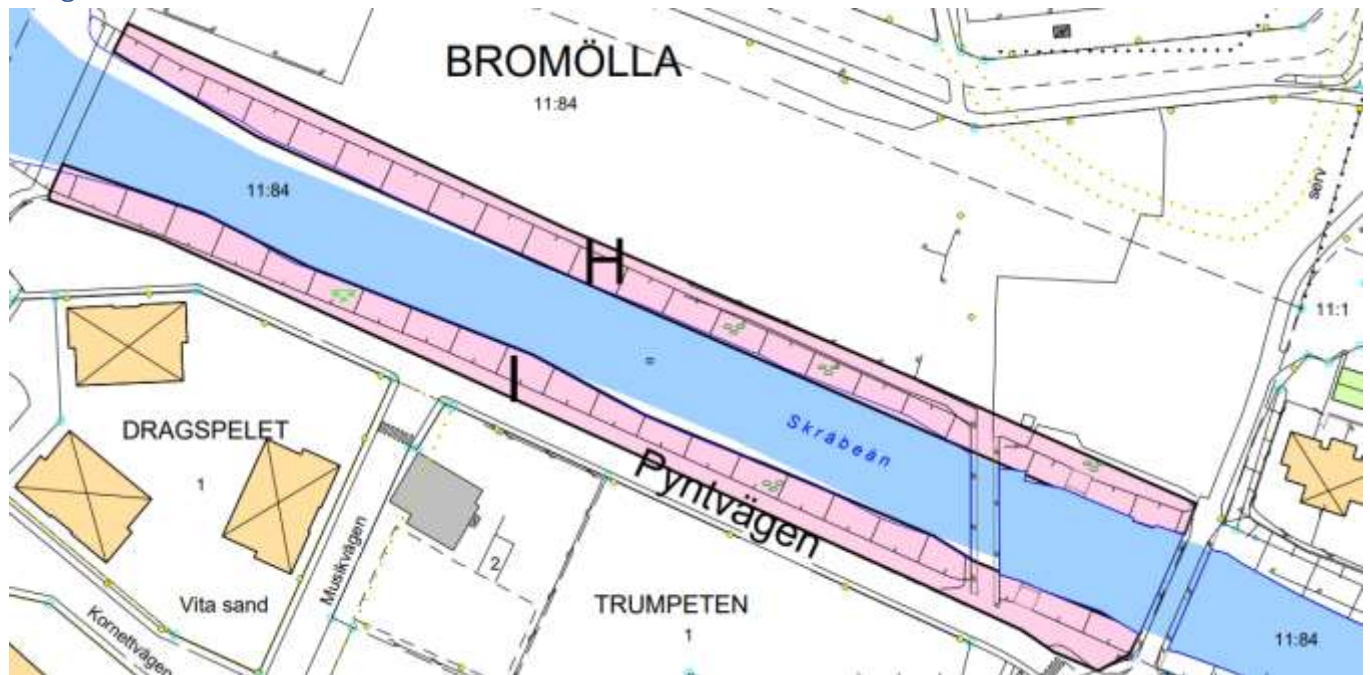

©Edita Zidziuniene, mätningsingenjör, Bromölla kommun

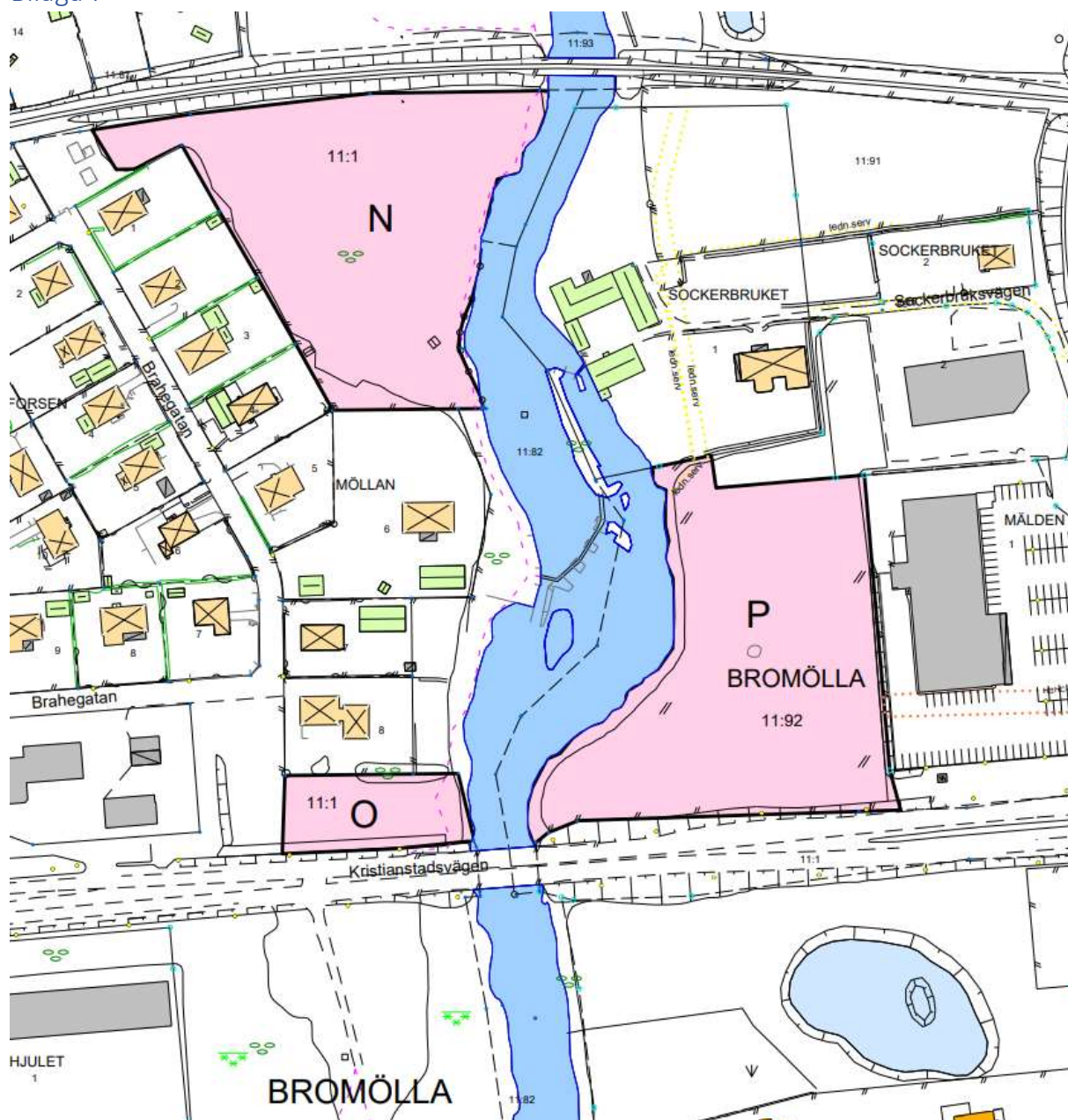
©Edita Zidziuniene, mättningsingenjör, Bromölla kommun

Bilaga 6

©Edita Zidziuniene, mätningsingenjör, Bromölla kommun

Bilaga 7

©Edita Zidziuniene, mätningsingenjör, Bromölla kommun